

Okruhy otázek pro magisterské zkoušky z Dějin fotografie ateliér Reklamní fotografie – Dějiny oboru – 2017/2018

aktualizováno 9. února 2018

I. VÝVOJ FOTOGRAFIE 1839 – 1918

1. Vynález fotografie

1.1. Fotografie a společnost 19. století

1.2. Předchůdci

– technické předpoklady, vynálezci dílčích technologií, linie *Aristoteles - Leonardo da Vinci – Giovanni della Porta – Johann Heinrich Schulze – Humphry Davy a Thomas Wedgwood*

1.3. Vynálezci fotografie

– *Joseph Nicéphore Niepce a Louis Jacques Daguerre, Henry Fox Talbot, Hyppolite Bayard*

1.4. Zdokonalení fotografického procesu

– *J. F. W. Herschel, Josef Petzval, Frederick Scott Archer, Richard Maddox*

2. Počátky portrétu

2.1. Předpoklady, fenomén ateliérů, fotografické album

2.2. Nejznámější portrétisté do roku 1918

– *David Octavius Hill a Robert Adamson, Nadar, Étienne Carjat, Julia Margaret Cameronová, Lewis Carroll, André Disdéri, Alfred Stieglitz, Edward Steichen, Jan Langhans, Anton Trčka*

3. Počátky dokumentu

3.1. Fotografie a „pravdivý“ obraz světa

3.2. Fotografie pohybu

– *Eadweard Muybridge, Etienne Jules Marey, Thomas Eakins.*

3.3. Reportážní, dokumentární a sociální fotografie do roku 1918

– *Roger Fenton, Mathew Brady a Alexander Gardner, Timothy H. O'Sullivan, John Thomson, Frank Meadow Sutcliffe, Jacob Augustus Riis, Lewis Hine, Edward Curtis, Adam Clark Vroman.*

4. Piktorialismus

4.1. Vztah fotografie a malby.

4.2. Anglický piktorialismus 40. - 70. let 19. století

– Dobové klima viktoriánské Anglie.

– *Oscar Gustav Rejlander, Henry Peach Robinson, Julia Margaret Cameronová, Lewis Carroll, Clementine Hawarden*

4.3. Impresionistický a secesní piktorialismus přelomu staletí

– Robert Demachy, Constant Puyo, Rakouský trojlístek (*Hans Watzek, Hugo Henneberg, Heinrich Kühn*), Rudolf Dührkoop, Rudolf Kopitz, Franz Fiedler, Vladimír Jindřich Buřka, Karel Novák.

5. Krajinářská a cestopisná fotografie do roku 1918,

5.1. Tradice krajinomalby, krajina a architektura, místopis

5.2. Krajinářská a cestopisná fotografie do roku 1918

– William Henry Fox Talbot, Gustave Le Gray, Auguste Bisson, Francis Frith, Timothy H. O'Sullivan, William Henry Jackson, Jindřich Eckert

6. Počátky hnutí přímé fotografie

6.1. Naturalistická fotografie

– Peter Henry Emerson

6.2. Skupina Fotosecese, Galerie 291, Camera Work a počátky hnutí přímé fotografie v USA

Edward Steichen, Gertruda Käsebierová, Alvin Langdon Coburn, Alfred Stieglitz, Clarence Hudson White.

II. VÝVOJ FOTOGRAFIE 1918 – 1945

7. Nová věcnost ve fotografii

7.1. Německo (Neue Sachlichkeit): *Karl Blossfeldt, Albert Renger-Patzsch, Helmar Lerski, August Sander.*

7.2. Americký velkoformátový verismus: *Paul Strand, Edward Weston, Imogen Cunninghamová, Ansel Adams, Walker Evans, Paul Strand*

8. Světová meziválečná avantgarda

8.1. Bauhaus a německá avantgardní fotografie

– *László Moholy-Nagy, Walter Peterhans, El Lisickij, Paul Citroën.*

8.2. Sovětská avantgardní fotografie

– spjatost s filmem (Ejzenštejn, Pudovkin, Vertov, Dovženko), časopisy, montáže, *Alexandr Rodčenko, Boris Ignatovič*

9. Československá avantgardní fotografie

9.1. Devětsil, obrazové básně, typofoto: *Karel Teige, Evžen Markalous, Jindřich Štyrský, Jaroslav Rössler.*

9.2. Konstruktivismus a nová věcnost: *Josef Drahomír Růžička, Jaromír Funke, František Drtikol, Josef Sudek (do 1945), Jaroslav Rössler, Karel Plicka, Josef Ehm, Tibor Honty, Skupiny F5, F4 a fotovýstava tří, Fotolinie, Aventinské trio (Alexander Hackenschmied, Ladislav Emil Berka, Jiří Lehovec), Slováci: Sergej Protopopov, Miloš Dohnány.*

10. Dadaismus a surrealismus ve fotografii

10.1. Fotomontáž – dadaistická, konstruktivistická, surrealistická, agitační; politická a umělecká východiska

– *Hannah Höchová, John Heartfield, Alexandr Rodčenko, Man Ray, Herbert Bayer.*

10.2. Dadaismus ve světové fotografii

– *Christian Schad, Man Ray, Max Ernst, Raul Haussmann.*

10.3. Surrealismus ve světové fotografii

– *Eugène Atget, André Kertész, Man Ray, Herbert Bayer, Maurice Tabard.*

10.4. Česká surrealistická fotografie

– *Jindřich Štyrský, Jaromír Funke, Karel Teige, Jindřich Heisler, František Vobecký, Václav Zykmond, Miroslav Hák.*

11. Československá reklamní a módní fotografie mezi válkami

11.1. Meziválečná česká a slovenská reklamní fotografie

– *Jaroslav Rössler, Josef Sudek, Bohumil Němec, Alexander Hackenschmied, Jan Lukas, Francois Kollár.*

11.2. Meziválečná česká a slovenská módní fotografie

– *František Drtikol, Dora Kallmus, Francois Kollar, František Vobecký, magazínová fotografi: Karel Hájek, Jan Lukas, Václav Chochola, Karel Ludwig, Václav Jirů*

12. Meziválečná módní a reklamní fotografie ve světě

12.1. Fenomén Vogue a Harper's Bazaar, Alexey Brodovitch

12.2. *Adolf de Meyer, Edward Steichen, George Hoyningen-Huene, Horst P. Horst, Cecil Beaton, Man Ray, Erwin Blumenfeld, Maurice Tabard, Martin Munkácsi.*

13. Meziválečná reportážní a dokumentární fotografie

13.1. Fenomén obrazových časopisů: Berliner Illustrierte Zeitung, Münchner Illustrierte Presse, Arbeiter Illustrierte Zeitung – AIZ, National Geographic, Weekly Illustrated, Life, Look, Picture Post, Ogoňok, SSSR na strojce, Pestrý týden). Malé kompaktní fotoaparáty.

13.2. Francie: *Jacques-Henri Lartigue, André Kertész, Brassai, Německo: Erich Salomon, Felix H. Man, Tim N. Gidal, Wolfgang Weber, Alfred Eisenstaedt, Martin Munkácsi, USA: Helen Levitt, Lisette Model, SSSR: Max Alpert, Alexander Rodčenko, Boris Ignatovič,*

Arkadij Šajchet, u nás: Pavel Altschul, Karel Hájek, František Illek, Alexander Paul, Václav Jírů, Jan Lukas

14. Sociální fotografie 20. – 30. let

- 14.1. – u nás: *Lubomír Linhart, Karel Teige, Rudolf Kohn, Karel Kašpařík, Oldřich Straka*, výstavy sociální fotografie, Slovensko: *Irena Blühová, Karol Aufricht, Illia J. Marko, Sergej Protopopov, Barbora Zsigmondiová, Francois Kollar*,
14.2. - Německo: *AIZ, John Heartfield, August Sander*, USA: *Farm Security Administration - Roy Stryker, Walker Evans, Dorothea Langeová, Ben Shahn, Arthur Rothstein* a Fotoliga – *Aaron Siskind, Helen Levittová, Anglie: Bill Brandt*.

15. Válečná fotografie

- 15.1. – 2. světová válka ve fotografii - *Robert Capa, David Seymour (Chim), Margaret Bourke-Whiteová, Eugène Smith, Dmitrij Baltermanc, Jevgenij Chalděj, Michail Trachman, Max Al'pert, Arkadij Šajchet*, osvobození a čeští fotografové: *Zdeněk Tmej, Jindřich Marco, Oldřich Straka, Karel Ludwig, Václav Jírů, Václav Chochola, Karel Hájek*.
15.2. – novodobá válečná fotografie - *David Douglas Duncan, Donald McCullin, Philip Jones Griffith, Tim Page, Gilles Peress, James Nachtway*.

III. VÝVOJ FOTOGRAFIE 1945 – 1970

16. Humanistická fotožurnalistika

– agentura Magnum, výstava *Lidská rodina*, časopisy *Life, Look, Du, March, Time*: *Robert Capa, Henri Cartier-Bresson, George Rodger, Werner Bischof, Eugene W. Smith, David Seymour (Chim), René Burri*.

17. Newyorská škola fotografie

– *Helen Levittová, Liset Modelová, Weegee, Diane Arbusová, Robert Frank, William Klein*

18. Portrétní, módní a fotografie aktu ve světě 1945 – 1970

- 18.1. Fotografický portrét ve světě
– *Yousuf Karsch, Arnold Newman, Philippe Halsman, Cecil Beaton, Richard Avedon, Bill Brandt, Irving Penn, Diana Arbusová*
18.2. Fotografický akt ve světě
– *Richard Avedon, Bill Brandt, Irving Penn, Helmut Newton, David Bailey*.
18.3. Reklamní a módní fotografie ve světě
– *Frank Horvat, Horst P. Horst, Martin Munkácsi, Erwin Blumenfeld, Irving Penn, Richard Avedon, William Klein, Helmut Newton, David Bailey*.

19. Momentní fotografie v Československu 1945 – 1970

19.1. Postavení československé fotografie v kontextu společnosti a umění - socialistický realismus

19.2. Poezie všedního dne

– *Erich Einhorn, Milada Einhornová, Karel Hájek, Josef Prošek, Slovensko: Eduard Pavlačka.*

19.3. Výtvarný fotožurnalismus a dokumentární fotografie

– *Miloň Novotný, Jan Lukas, Karol Kállay, Martin Martinček, Bohumil Puskailer, Leoš Nebor, Miroslav Hucek, Pavel Dias, Dagmar Hochová, Markéta Luskačová, Josef Koudelka.*

20. Československá výtvarná a módní fotografie 1945 – 1970

20.1. Český a slovenský surrealismus po II. světové válce

– *Miroslav Hák, Tibor Honty, Magdalena Robinsonová, Vilém Reichmann, Emila Medková, Jiří Sever, Ladislav Postupa.*

20.2. Československá výtvarná fotografie

– *zátiší: Josef Sudek, Jan Svoboda, abstrakce: Martin Martinček, Čestmír Krátký, krajina: Josef Sudek, Karel Plicka, K. O. Hrubý, Martin Martinček, portrét a akt: Josef Sudek, Karel Ludwig, Josef Prošek, Václav Chochola, Josef Ehm, Miroslav Hák, Miloslav Stibor, Clifford Seidling, Ján Šmok.*

20.3. Reklamní a módní fotografie u nás

– *Fred Kramer, Petr Zora, Jindřich Brok, Vilém Heckel, Karol Kállay, Taras Kuščinskij.*

IV. FOTOGRAFIE OD 70. LET DO SOUČASNOSTI

21. Dokumentární a žurnalistická fotografie u nás a na Slovensku od 70. let do současnosti

Česká a slovenská dokumentární a žurnalistická fotografie

– *Josef Koudelka, Markéta Luskačová, Antonín Kratochvíl, Jindřich Štreit, Bohdan Holomíček, Libuše Jarcovjáková, Viktor Kolář, Karel Cudlín, Jiří Hanke, Dana Kyndrová, Vladimír Birgus, Václav Podestát, Jaroslav Barta, Jan Šibík, Tibor Huszár, Ján Rečo, Martin Kollár, Andrej Bán, Jozef Ondzik*

22. Dokumentární a žurnalistická fotografie ve světě od 70. let do současnosti

22.1. Světová dokumentární fotografie

– *Charles Harbutt, Lee Friedlander, Garry Winogrand, Joel Meyrowitz, William Eggleston, Martin Parr, Karl de Keyser, Nan Goldin, Nabuyoshi Araki, Alex Webb, Sebastião Salgado, Susan Meiselas*

22.2. Inscenovaný dokument

– *Bernard Faucon, Tina Barney, Phillipe Lorca diCorcia, Jeff Wall, Gregory Crewdson.*

23. Portrétní, reklamní, módní a fotografie aktu ve světě od 70. let do současnosti

23.1. Portrétní fotografie

– *Andy Warhol, Annie Leibowitz, Richard Avedon, Rineke Dijkstra*

23.2. Fotografie těla a erotická fotografie

– *Sam Haskins, David Bailey, Eikoh Hosoe, Helmut Newton, Bettina Rheims, Robert Mapplethorpe, Herb Ritts, Arno Rafael Minkinen.*

23.3. Módní fotografie

– (časopisy Vogue, Harper's Bazaar, Nova, Vogue, ID, W, Qvest, Colors, Dazed & Confused, Purple): *Irving Penn, David Hamilton, Sam Haskins, David Bailey, Guy Bourdin, Richard Avedon, Helmut Newton, Oliviero Toscani, Peter Lindbergh, Mario Testino, Jürgen Teller, Wolfgang Tillmans, Nick Knight, David LaChapelle, Inez van Lamsweerde a Vinoodh Matadin, Terry Richardson,*

24. Výtvarná fotografie 70. – 80. let ve světě

24.1. Konceptualismus, vizualismus

– *Joseph Kosuth, Duan Michals, Christian Boltanski, Jürgen Klauke, Ralph Gibson, Andreas Müller-Pohle*

24.2. Nová topografie (Düsseldorfská škola)

– *manželé Becherovi, Thomas Ruff, Thomas Struth, Andreas Gursky, Candida Höffer*

24.3. Americký velkoformátový verismus

– *Stephan Shore, Robert Adams, Jeff Wall, Edward Burtynsky*

25. Výtvarná fotografie 70. – 80. let u nás a na Slovensku

25.1. Výtvarná stylizace 70. let: skupiny Epos, DoFo, Setkání

– *Jan Saudek, Taras Kuščynskyj, Milan Borovička, František Maršálek, Vladimír Židlický, Milota Havránková, Judita Csáderová*

25.2. Minimalismus a vizualismus – *Jan Svoboda, Jaroslav Rajzík, Jaroslav Beneš, Vladimír Kozlík, Ivo Přechek, Miroslav Machotka, Jan Hudeček*

25.3. Konceptuální tendence – *Jaroslav Anděl, Jiří Valoch, Ivan Kafka, Štěpán Grygar, Rudolf Sikora, Michal Kern, Lubo Stacho*

25.4. Krajina – *Jan Reich, Jan Pohribný, Josef Koudelka.*

26. Portrét, móda a fotografie aktu v české fotografii od 70. let do současnosti

26.1. Portrétní fotografie

– *Pavel Hečko, Jiří Hanke, Ivan Pinkava, Dita Pepe.*

26.2. Fotografie aktu

– *Miloslav Stibor, Milan Borovička, Jan Svoboda, Taras Kuščynskyj, Jan Saudek, Tono Stano, Miro Švolík, Pavel Mára, Michaela Brachtlová, Zdeněk Lhoták*

26.3. Módní fotografie

– *Taras Kuščynskyj, Karol Kállay, Dušan Šimánek, Tono Stano, Jiří Turek, David Kraus, Goran Tačevski, Štěpánka Steinová a Salim Issa, Dita Pepe a Petr Hruběš, Adam Holý, Bára Prášilová, Marek Novotný, časopis Blok.*

27. Postmodernizmus a současné tendence světové fotografie

27.1. Inscenovaná fotografie

– *Les Krims, Cindy Sherman, Robert Mapplethorpe, Sally Man, Bettina Rheims, Joel-Peter Witkin, William Wegman, Bettina Rheims, Andreas Serrano, A.E.S., Matthew Barney, Diana Scherer, Sanna Kanisto, Elina Brotherus*

27.2. Současná kontextuální a multimediální fotografie

– *Arnulf Rainer, Pierre & Gilles, Gilbert & George, Barbara Kruger, Aziz & Cucher A.E.S., Matthew Barney.*

28. Postmodernismus a současné tendence v české a slovenské fotografii

28.1. Inscenovaná fotografie

– *Jan Saudek, Slovenská nová vlna (Tono Stano, Jano Pavlík, Miro Švolík, Peter Župník, Rudo Prekop), Michal Macků, Bratrstvo, Aleš Kuneš, Ivan Šagin Ivan Pinkava*

28.2. Aktuální fotografické tendence, postmodernismus

– *Veronika Bromová, Václav Stratil, Jiří David, Lukáš Jasanský – Martin Polák, Pavel Baňka, Magdalena Jetelová, Milena Dopitová, Štěpánka Šimlová, Markéta Othová, Jiří Thýn, Hynek Alt a Saša Vajd, Michal Kalhous*
– *současná nejmladší generace, školství, galerie, festivaly*